

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
34170 Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:
34135 Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L. 1.250
Letna naročnina L. 2.500
Letna inozemstvo L. 3.500
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XX. - Štev. 18 (1998)

Gorica - četrtek, 2. maja 1968 - Trst

Posamezna številka L 50

Italijanske stranke in Slovenci

Pri prihodnjih parlamentarnih volitvah 19. maja bodo samo Slovenci na Tržaškem imeli možnost voliti slovensko stranko in še oni samo za poslansko zbornico. Vsi ostali bomo morali dati glas kakoli italijanski stranki ali oddati belo glasovnico. Druge izbire ne bomo imeli.

V zadnjih dveh uvodnikih smo premislili o važnosti državnoborskih volitev in o zadržanju italijanskih strank do demokratske svobode. Toda za nas, ki smo člani slovenske manjšine v Italiji, mora pri izbiri vplivati še en dejavnik in to je odnos italijanskih strank do naše manjšine.

DESNICARSKÉ STRANKE IN SLOVENCÍ

Tako imenovane desničarske stranke v Italiji so po svojem programu in miselnosti vse bolj ali manj nacionalistične. Iz razprav v goriškem in tržaškem občinskem svetu je znano, kako so njih zastopniki pogosto glasovali proti zahtevam slovenske manjšine. Nekoliko bolj uvideni so se v zadnjih letih pokazali liberalci. Vendar slovenski volivec ve, da od desničarskih strank nima kaj prida pričakovati ne v vsedržavnem merilu ne v krajevnih ustanovah. Zato mu narodna zavest gotovo ne bo dopustila, da bi glasoval za katero teh strank.

LEVICARSKÉ STRANKE

Drugače je z levčarskimi strankami v Italiji. Te so že vsa leta po vojni izjavljale, da se borijo tudi za pravice slovenske manjšine. Mnogi naši ljudje so jim nasledili glasovali zanje in se vpisali v njih vrste. Ta in oni je na njih listah tudi kandidiral in bil celo izvoljen. Kandidate izmed slovenskih ljudi imajo na svojih kandidatih listah tudi na teh državnoborskih in deželnih volitvah. Zato ne bo odveč vprašanje, ali se stranke leve izrecno borijo za pravice slovenske manjšine in ali jim je res pri srcu obstoj slovenske manjšine. Vprašanje je tem bolj na mestu, ker te stranke prikazuje kot edine zagovornice slovenskih koristi v Italiji tudi edini slovenski dnevnik v Trstu.

V odgovor bi najprej poudarili, da so marksistične stranke. Marksistične stranke pa imajo svojo ideologijo, ki temelji na zgodovinskem materializmu. Ta pa uči, da so gospodarski pogoji bistveni, odločilni za vse življenje takega poedina kot narodov. Zato je za marksiste le eno važno in odločilno: način, kako se proizvajajo in kako se zamenjavajo proizvodi, kajti vse ostalo je ne nadgradnja gospodarskim pojmom. Med to nadgradnjo spada tudi narodnost, ki kot kulturno-duhovna vrednota za marksiste nima samostojne vrednosti, temveč je vredna le toliko, v kolikor služi zmagi proletariata v boju za oblast. Narodnost je zaradi tega levčarjem le eno izmed sredstev, ki jim v danem trenutku lahko služi, posebno kadar gre za narode, ki so zatirani ali ki ne uživajo vseh pravic. V takem primeru so levčarji, posebno še komunisti, vedno na strani manjšine kot nje zagovorniki. Toda tako njih zadržanje ni odkrito in ni lojalno prav zato, ker v narodne vrednote kot take ne verujejo. Zato so posebno komunisti borci za pravice narodnih manjšin le do neke mere in do nekega danega trenutka, to je ne iz načelnosti, ampak iz oportunitizma, dokler jim tak boj služi za njih namene.

Kako je to res, imamo zgled na tržaški partiji. Kot je dokazal Rado Berdon v reviji Most, je bila tržaška KP do leta 1948 odločna zagovornica pravic Slovencev na Tržaškem. Po prelomu med Kominternom in Titom je postala proitalijanska in je svojim članom ukazala, naj otroke prepisejo s slovenskih in italijanskih šol. Kakor so partijci prej ubogali in vpisali otroke v slovenske šole, tako so po letu 1948 zopet ubogali in jih poslali v italijanske. Narodnost je torej za komunistično partijo res le instrument, ki ga rabiš, kot ti služi. Tako so pri državnoborskih volitvah na Tržaškem leta 1963 poskrbeli, da je bila izvoljena v parlament Marina

Bernetičeva kot Slovenka; prav tako pa so letos poskrbeli, da ne bo v parlament izvoljen noben Slovenec. Istotako so odžagali v deželnem svetu dr. Šiškočič. Govori se, da zato, ker je zaveden Slovenec.

To igro z narodnostjo pri komunistih so končno spregledali razni slovenski levčarji na Tržaškem. Ker jim narodnost ni le sredstvo, temveč velika in pristna dobrina, ki so se zanj v partizanih borili s puško v rokah in šli v nemška taborišča, so se sedaj odvrnili od KPI in PSU ter ustanovili samostojno skupino, ki se je priključila Slovenski skupnosti.

KRŠČANSKA DEMOKRACIJA IN SLOVENSKA MANJŠINA

Ostane, da si ogledamo še, kakšen je odnos Krščanske demokracije do slovenske manjšine.

Tudi o tej stranki vemo, da ni slovenska. Ona je in ostane italijanska stranka. Tega se njeni voditelji vsaj v zadnjih letih tudi zavedajo in zato ne agitirajo več pri Slovencih, naj volijo za KD, kot se je zgodilo prva leta po vojni. Posebno na Goriškem je KD dejanski pustila Slovenski demokratski zvezi, naj ona vpliva na volivce, kako naj volijo, ne samo pri deželnih in občinskih volitvah, ampak tudi pri državnih. Krščanska demokracija ima v tem oziru več lojalnosti kot komunisti ali socialisti in se ne izdaja za zaščitnico slovenskih narodnih koristi. Za te koristi naj se borijo Slovenci sami v mejah demokratske svobode. Tako prisostvujemo posebno na Goriškem pred vsakimi državnimi volitvami demokratični igri med Slovensko demokratsko zvezo in Krščansko demokracijo. Igra je v tem, da se vodstvo SDZ in pokrajinsko vodstvo KD demokratično domenita, da bo SDZ vplivala na slovenske volivce, naj oddajo svoj glas kandidatom Krščanske demokracije, ta pa se obveže, da bo v naslednji parlamentarni dobi podprla pri vladi v Rimu to ali ono slovensko zahtevo. Gre torej za politični dogovor: Te podprem, če me ti podpreš. Na Tržaškem je položaj drugačen, ker so razmere drugačne.

Pri tem ni slepomišenja s praznimi obljubami, temveč gre za stvarne slovenske koristi. Tudi ni utapljanje Slovencev v italijanski stranki, temveč je le dogovor med dvema enakovrednima partnerjema. Takšna taktika je prinesla slovenski manjšini v dveh zadnjih zakonodajnih dobah že lepe uspehe posebno na šolskem polju.

Takšen je torej odnos velikih italijanskih strank do slovenske manjšine. Ko bomo 19. maja šli na volitve, je prav, da tudi to upoštevamo.

MIKLAVZ BOŽIČ

Sveti oče obsoja napačne reformatorske težnje

Ob priliki zadnjega državnega praznika 25. aprila se je zbralo v Rimu izredno veliko število romarjev, ki so želeli pozdraviti sv. očeta. Papež Pavel VI. je njihovi želji prišel nasproti tako, da je tisti dan sprejel vernike kar v štirih avdiencah. Dve sta bili na dvorišču Damazove palače, ena v sami baziliki sv. Petra, ena pa v dvorani blagoslovov. Računa se, da je najmanj 100.000 oseb prisostvovalo papeževemu blagoslovu in poslušalo njegovo besedo.

V baziliki sv. Petra je bil sv. oče še posebno jasen. Odločno je obsodil tiste, ki se sklicujejo na zadnji koncil v težnji, da »reformirajo« v Cerkvii tudi to, kar je nedotakljivo, t.j. dogme in se pri tem sklicujejo na pok. papeža Janeza XXIII. Sv. oče je pri tem poudaril, da so v Cerkvii mnoge stvari, ki se dajo prilagoditi današnjemu času, kar pa še ne pomeni, da se sme dati v diskusijo resnice naše vere, ki jih je uzakonilo cerkveno učiteljstvo ali se tičejo ustavnih zakonov Cerkve ter v zvezi s tem pokorščine cerkvenemu načelstvu. Sv. oče je z vsem zanosom svoje besede in z odločnim poudarkom dejal:

Izpoved vere v oglejski baziliki

Lepo število vernikov obeh narodnostnih skupin — slovenske in italijanske — se je odzvalo vabilu goriškega nadškofa, ki je dan 25. aprila namenil srečanju v starodavni oglejski baziliki, od koder je sveta vera prišla po njenih glasnikih tudi v naše kraje.

Staro izročilo pravi, da je bil sam evangelist sv. Marko tisti, ki je prvi v Ogleju oznanjeval Kristusov evangelij. Novoustanovljeno cerkveno občino je nato zaupal sv. Mohorju, ki je tako postal prvi oglejski škof. V pomoč pa mu je bil diakon sv. Fortunat. Oba sta postala žrtev preganjanja in prelila svojo kri za Kristusa. Kasneje se jima je pridružila še dolga vrsta mučencev, med njimi sv. Hilarij in Tacijan, Kancij, Kancjanila, Križancij in drugi. Ko je bil leta 1751 oglejski patriarhat ukinjen ter sta ga nasledili videmska in goriška nadškofija, so prinesli tudi svete ostanke gori omenjenih mučencev v videmsko oz. goriško stolnico.

Sedanji goriški nadškof msgr. Cocolini pa je bil mnenja, da spadajo svete relikvije v Oglej, kjer so bile že shranjene toliko stoletij. Po pristanku goriškega stolnega kapitlja je odločil, naj bi bile 25. aprila letos, na praznik sv. Marka, te svetinje vrnjene oglejski baziliki.

Ob vstopu v avenijo patriarha Poppona je dočkala sv. relikvije številna duhovščina v belih roketih, goriški kanoniki pa so prevzeli posamezne žare in jih med petjem litanijskih svetnikov v procesiji prinesli v svetišče, kjer je bila že zbrana množica vernikov, slovenskih na desni strani oltarja, italijanskih in furlanskih pa na levi. Prostrana cerkev sicer ni bila tako številno zasedena kot ob priliki škofovskega posvečenja msgr. Cocolini, vendar je bila udeležba kar zadovoljiva; eno četrtino navzočih so tvorili Slovenci.

Pri sv. maši sta bila tako berilo kot evangelij prebrana v obeh jezikih: italijanskem in slovenskem. Tudi g. nadškof je v svoj govor vključil odstavke v slovensčini. V njih je poudaril pomen Ogleja, ki se je že v preteklosti izkazal kot dobra mati, ko je razne narode sprejemal v eno krščansko skupnost. Tudi danes naj bo tako: obe etnični skupini goriške nadškofije naj družijo skupna vera, ki gre preko jezikovnih ali narodnih razlik. Po veri bomo postali eno samo božje ljudstvo po vzgledu oglejskih mučencev in spoznavalcev, ki nas vodijo v nebeško kraljestvo. Izraz te vere je bila nato njena izpoved, ki so jo vsi prisotni zavzeto zapeli z gregorijanskim Credo po nadškofovi pridigi.

Med sv. obhajilom, ki ga je delil sam g. nadškof in je precej dolgo trajalo, so

verniki obeh narodnosti izmenjaje prepeli verske pesmi. Slovenci so zapeli tri: »K tebi Jezus ljubeznivi«, »Jezus naš je vstal od smrti« ter »Usmiljeni Jezus«.

Vse dogajanje v cerkvi je bil resničen izraz vere in je lepo uspelo, k čemu sta veliko pripomogla ekumensko vzdušje in popolna jezikovna enakopravnost v cerkvi. Zunanji veličastni okvir pa je dalo še lepo vreme, ki je bilo izrazito spomladansko in na soncu bogato.

Tri dni nato pa so oglejsko baziliko preteklo nedeljo 28. aprila popoldne čisto preplavili in napolnili slovenski verniki iz apostolske administracije Koper, ki jih je pripeljal njih škof dr. Janez Jenko. Tudi oni so se prišli zahvaliti za dar svete vere. Pripeljali so se v 80 prostornih avtobusih; že to da štiri tisoč oseb. Pa so prišli tudi premnogi z lastnimi vozili, veliko je bilo naših rojakov s Tržaškega pa tudi z Goriškega niso manjkali. Gotovo je bilo v svetišču zbranih nad pet tisoč oseb, kar je dalo vsej pobožnosti nadvse močnejši izraz.

Slovenske romarje je takoj ob prihodu v baziliko pozdravil goriški nadškof. Bil je vesel številne množice, ki je hotela s tolikim prepričanjem izreči zahvalo za dar svete vere na kraju, od koder so misijonarji ponesli Kristusov zveličavni nauk k sosednjim Slovincem, Hrvatom, Longobardom in Bavarcem na Južno Tirolsko. Bilo je pa g. nadškofu gotovo tudi v veliko zadoščenje, da postaja njegovo prizadevanje, povežati dve sosednji ljudstvi po Kristusu v eno samo duhovno občestvo, vedno bolj uspešno in da že rodi obilne sadove. Oglejska cerkev naj postane kot je bila v preteklosti vez edinstva za vse, ki jih je duhovno rodila. G. nadškof je romarjem v slovensčini iz-

rekel prisrčno dobrodošlico, jih pohvalil, da so tudi v letih preizkušnje ostali svoji veri zvesti ter jih povabil, naj duha oglejske cerkve, ki je duh krščanskega bratstva, pomagajo uveljaviti v svojem okolju ter v vsakdanjem življenju.

Občestveno sv. mašo je opravil škof dr. Janez Jenko, obdan od svojih duhovnikov ter gostov s Tržaškega in Goriškega. Tako sta bila prisotna tudi škofov vikar iz Trsta msgr. dr. Lojze Škerl ter msgr. dr. Franc Močnik iz Gorice. Ljudsko petje je bilo silno mogočno, obhajil zelo veliko. Škof dr. Jenko je v pridigi povezal pomen sv. vere s potrebo duhovnih poklicev, ker brez teh ni mogoče vere ohranjati in širiti med ljudmi. Na koncu je intoniral »Tebe Boga hvalimo« za dar sv. vere, množica pa je vidno prevzeta zapela »Hvala večnemu Bogu«.

Vsa pobožnost je bila mogočna izpoved vere, iskrena, doživeta, vredna najlepših krščanskih tradicij našega naroda. Ni je preprečilo niti slabo vreme, saj ga je nadomestilo sonce vere, ki je žarelo v dušah naših ljudi.

Tanzanija

Nyerere, predsednik afriške države Tanzanija je govoril višjim predstojnikom raznih redov, ki delujejo v deželi. Med drugim je rekel, naj se Cerkev prilagodi deželi, v kateri živi. Ker je Tanzanija revna dežela, niso najbolj primerne bogate cerkvene zgradbe. Velike in razkošne cerkve ne odgovarjajo skromnosti vernikov, ki v njih molijo. Nadalje je predsednik Nyerere omenil, naj pomoč, ki jo misijonarji prejema od zunaj, služi za pospeševanje gospodarske neodvisnosti dežele.

Slovenski prvi maj

Prvi maj je dan, ko delavec odloži sekuro in stroj, motiko in kladivo. Danes se nam zdi samo po sebi umevno, da je en dan v letu posvečen delu in delavcu. Pa ni bilo vedno tako. Bili so časi, ko je delavec veljal samo toliko, kolikor so zmogle njegove roke. A ko je prišla starost in z njo boleznj, je delavec ostal večkrat na cesti, brez dela. Ni bilo socialnega zavarovanja, ne pokojninskega sklada; takrat je delovni človek umiral zgaran, zapuščen v kakem kotu ali na seniku. Hlapcev Jernejev je bilo takrat nič koliko! Danes pa so razmere, vsaj pri nas v Evropi, neprimerno boljše. Toda še vedno imamo tu dve skrajnosti, ki ne pustita delavcu do popolnega razmaha in svobodnega dela: na enem koncu imamo sistem, ki trdi, da je delo edini vir vrednosti in blagostanja, in je potemtakem človek suženj dela; na drugem koncu pa je sistem, ki pravi, da je človek le suha številka v gospodarskem računu izkoriščevalskega razreda.

Treba pa je postaviti pravo ravnotežje med tema dvema skrajnostima, postaviti pravo razmerje med delom in človekom. Temelj tega razmerja pa mora sloneti na socialni pravičnosti.

Prvi maj je torej praznik dela, umskega in fizičnega. Je pa obenem tudi spominski dan vseh, ki so žrtvovali v teku stoletij svoje moči, zdravje in življenje za pravice in za boljše bodočnost vsega delovnega ljudstva.

V teh dneh praznujejo milijoni in milijoni ljudi po svetu Prvi maj v zavesti dostojanstva in s pogledom v še lepšo bodočnost, kajti pravično in nujno je, da zaživi vsakdo pod svobodnim soncem človeka vredno življenje. Ker pa živi še vedno velik del človeštva v trdih, človeka nevrednih razmerah, v lakoti, v stalni vojni nevarnosti, v nesvobodi in v stalnem ustrahovanju in nekdaj tudi sredi eksploziranja težkih bomb, se moramo vsi po svojih močeh boriti za mir pri nas in po vsem svetu ter za izboljšanje gospodarskega stanja, in to na osnovi socialne pravičnosti, miru ter medsebojne ljubezni in bratstva.

S trpkostjo v srcu pa večkrat opažamo, kako se naš delavec prerad utaplja v narodni mlačnosti. Da ga neka namišljena fratelanca in internacionalizem porivata vedno bolj v objem narodne revščine. Od tu do zatajitve svojega jezika in naroda ni daleč. In danes smo žal priča, kako se v nekaterih naših predmestjih in vaseh, pri določenih slojih, daje vse bolj prednost v medsebojnih pogovorih tujemu jeziku. Pozabljamo pogostoma danes, da je jezik ena bistvenih prvin narodne pripadnosti. Preradi pozabljamo danes, da spada naš otrok samo v slovensko šolo. Nikakor nas ne sme biti sram priznavati se k svojemu narodu, saj ima vsak narod — pa naj bo še tako velik — svoje slabe strani. Na svojo besedo moramo biti ponosni, jo čuvati in negovati.

V tem duhu naj bi praznovali vsako leto v veselem razpoloženju Prvi maj, dan vseh delovnih in poštenih ljudi.

DR. DRAGO ŠTOKA

Kardinal Šeper zapuša Zagreb

Kardinal Šeper, novi prefekt kongregacije za verski nauk je velikonočne praznike preživel v Zagrebu. V začetku maja bo dokončno zapustil Zagreb in se preselil v Rim. Zato v teh dneh opravlja poslovilne obiske.

Pastirsko pismo o razporoki

Ze dolgo časa sem vam hotel spregovoriti o zadevi, ki je velikega verskega, moralnega in socialnega pomena. Znano vam je, da se hoče v našo državo zakonodajno uvesti razporoka. Dosti je drugih perečih vprašanj, ki mislečim in razsodnim ljudem povzročajo skrb: nestalnost miru, večja pravičnost med člani družbe, razvoj šolstva, nezadovoljstvo med mladino, brezposelnost in težave, da novi rodovi dobijo delo. In če pogledamo še malo dalje po svetu: na stotine milijonov lačnih in neplemenitih ljudi. Marsikaj bi še mogel dodati. Pred temi težkimi problemi, ki zahtevajo našo pozornost in pomoč, se žalostno poriva naprej vprašanje razporoke, da pomnožuje zaskrbljenost, slabša položaj in loči duhove.

Ce se odkrito izrazim, moram reči, da je to nekaj zastarelega. Kjerkoli so razporoka vpejali, povsod je povzročila moralno in socialno zmedo. Postala je vzrok razpadanja družine; ne napredovanja, marveč nazadovanja, če uporabljamo besede v pravem pomenu. Razporoka ne izraža duha družabnosti, vzajemnosti, človeškega napredka, ampak razodeva sebičnost, ki misli samo nase in pusti, da se poruši stavba, ki je zrastle v tolikih upih. Ker pa te stavbe ne sestavljajo zidovi, ampak ljudje, zato njen razpad prinaša s seboj trpljenje, krivice in spravlja v nevarnost bodočnost otrok, ki so brez lastne pobude prišli v življenje, a imajo pravico do družine in do vsega, kar more družina dati. Zato je razporoka za družino nekaj nenaravnega. Samo v nerazdružni edinstvi more obstati in uspevati zakonska ljubezen. Družina dosega svoje namene v rodni in vzgoji otrok. V družinskem občestvu člani razvijajo svojo osebnost, se medsebojno izpopolnjujejo in se podpirajo v vsakdanjem delu, v težavah in stiskah življenja.

Zrtve uzakone sebičnosti, kar je razporoka, so otroci. Nepristranska anketa med otroci po državah, kjer je razporoka v veljavi, je pokazala, koliko solza in bridkosti jim prinaša. Velika in huda obtožba je proti njihovim staršem, ki so se ločili. Pogosto taki otroci zasovražijo svoje starše. V njih se zbudi tudi odpor do družbe, ki na tak način sprejema te otroke, odrasčajoče in odrasle, ki so postali žrtev mrzle sebičnosti.

Tudi po tej strani postaja razporoka versko vprašanje. Krščanstvo je vera ljubezni in žrtvovanja in je zato nasprotje sebičnosti, ki je najbolj protidružabna pregreha. Kristjan ne more misliti nase in na svojo družino, obenem pa pozabljati na družbo, kateri pripada, na občestvo, v katero je vključen. Vsakdo je odgovoren za skupno blaginjo, vsakdo mora pomisliti na neizmerno zlo, ki bi mu razporoka odprla vrata na škodo skupnosti, kateri mora kristjan nuditi velikodušno in trajno sodelovanje, da more prosperirati in napredovati.

Vam pa, ki se zbirate po naših cerkvah in se udeležujete Kristusove daritve, ki se obnavlja na oltarjih, moram reči, da je nerazdružnost zakona razodeta resnica, je postava, dana od Boga, ki je ustanovil neločljivo zakonsko zvezo. Bog pozna človeški položaj, pozna naše slabosti in našo revščino, pa je vendar v svoji neskončni modrosti in dobroti hotel, da je zakon neločljiv. Jezus Kristus ga je povzdignil v zakrament, v vir potrebnih milosti, da se družina more krščansko razcvitati in da se moreta zakonca posvečevati. Za nas kristjane ljubezen ni samo visok nauk, ampak je tudi vodilna krepost, ki mora oblikovati naše življenje in naša dejanja; zato ne moremo odpirati vrat, ki bi postala vaba in skušnjava za zlo ter bi povzročala opustošenje skupnega doma. Če pomislimo, da je zakon zakrament, se še bolj zavedamo dolžnosti, da branimo neločljivost, ki pomeni zanj vir blagoslova in miru.

Te stvari, dragi verniki, sem vam hotel povedati. Pregrešil bi se proti svoji vesti, če bi molčal, proti zaupanju, ki ga gojite do svojega škofa, proti službi pastirja, ki mi jo je Kristus zaupal. Dobro vem, da se s tem pridružujem čudovitemu pričevanju, ki ga dajejo krščanske družine zakonu s svojim življenjem in svojo zvestobo.

Ne delam tega iz kakšnih drugih razlogov, kakor iz čiste ljubezni do vas in do vaših koristil. Izraz te iskrene ljubezni je tudi blagoslov, ki vam ga pošiljam.

† ANTON, nadškof

To pismo tržaškega nadškofa je bilo prebrano na letošnjo belo nedeljo po vseh cerkvah pri vseh mašah tržaške škofije, prav pa je, da se z njim seznanijo vsi bralci »Katoliškega glasa«, saj gre za zadevo, o kateri si morajo biti na jasnem vsi slovenski katoličani. (Op. ur.)

Časnikarji in časopisi Treh Benečij

Pri založbi Stampa veneta v Padovi je izšel letopis 1968 GGV (Giornali e giornali delle Tre Venezie - Časnikarji in časopisi Treh Benečij). Knjiga je izšla v lepi, moderni opremi, za katero je poskrbel Silvio Russo, tiskali pa so jo v Grafiche Messaggero v Padovi.

Predsednik državnega sveta časnikarjev, Guido Gonella, izraža na prvi strani svoje zadovoljstvo nad delom tiska Treh Benečij. Svoje priznanje zaključuje z željo, da bi tudi druge italijanske province sledile zgledu Treh Benečij.

Letopis je važen ne samo za tiste, ki neposredno živijo v svetu časnikarstva in revij in s tem služijo vsakdanji kruh, temveč tudi za vse, ki imajo od tiska korist, najsi bodo trgovci, podjetja, društva, zavodi, ki bi brez tiska in njegove propagande ne prišli daleč.

Preprost človek kupi časopis ali revijo in jo doma bolj ali manj površno prebere, kar se mu zdi najbolj važno. Ne pomisli, da ima pred seboj velikansko zgradbo dela in truda nešteti oseb. Ta knjiga mu bo le bežno povedala, koliko umskih in delovnih moči in koliko strojev je treba, da list zagleda beli dan.

Vsak časopis ima daljši ali krajši seznam ljudi, ki so v njegovi službi in se dan na dan trudijo, da napolnijo njegove strani.

Sami izdajatelji pravijo, da niso slutili, ko so začeli s pripravami te izdaje, da je tiskovno bogastvo Treh Benečij tako veliko in obširno. Knjiga se je razširila na 252 strani in prikazuje periodični tisk. To so dnevniki, tedniki in druge stalne revije, ki se tiskajo v dvanajstih pokrajinah Treh Benečij. Označena so uredništva dnevnikov, tednikov in revij, imena urednikov, tiskovne in radijske televizijske agencije, seznam časnikarjev in dopisnikov posameznih listov z osebnimi podatki in letnico vpisa v časnikarski stalež ter njihova objavljena dela; nadalje založništva in tiskarne, skratka ves aparat, ki služi tisku. Podana je tudi karakteristična zgodovina glavnih listov Treh Benečij z navedbo urednikov, dopisnikov in upravnikov.

Dalje govori letopis Stampa veneta o državnih in medkrajevnih vodilnih krogih tiska, prinaša pojasnila glede socialnega zavarovanja časnikarjev, športnih združenj in drugih kulturnih ustanov v prid časnikarjev.

Navedeni so tudi naši slovenski časopisi: Katoliški glas, Primorski dnevnik, Gospodarstvo, Delo, Novi list, kakor tudi mesečniki: Mladika, Pastirček, Galeb, Literarne vaje, Preporod, Most, Naš Vestnik.

Stampa veneta prinaša tudi karakteristiko o tedniku »Katoliški glas«: »Tednik »Katoliški glas« je glasilo slovenskih vernikov goriške in tržaške škofije. Ustanovljen leta 1948, se tiska v Gorici. Njegov namen je obveščati bralce o dogajanju v Cerkvah in o dogodkih v svetu in tako graditi v njih pravo katoliško zavest ter pre-

pričanje in pravilno sodbo o svetovnih dogodkih in ljudeh. Razširjen je med slovenskim ljudstvom tržaške in goriške škofije, kakor tudi videmske, prihaja pa tudi med številne izseljence in begunce zahodne Evrope in prekomorskih dežel. Pri listu sodelujejo duhovniki in laiki obeh spolov ter s tem ustvarjajo tisto vzajemnost namenov v korist Cerkve, ki jo tako priporoča II. vatikanski koncil. Ustanovljen v viharjih časih po drugi svetovni vojni, je vzdržal hude boje z ideološkimi nasprotniki z leve in desne ter ohranil neomadeževano svojo zvestobo Cerkvi in narodu.«

Z. P.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Pismo rektorju Slovenskega zavoda v Rimu

Rektor Slovenskega zavoda v Rimu dr. Maksimilijan Jezernik je prejel od kardinala Gabrijela Marije Garrone, prefekta kongregacije za semenišča in univerze pismo sledeče vsebine:

Spoštovani gospod monsignor!
S posebnim zanimanjem smo prebrali podrobno letno poročilo (1966-67) o Vašem zavodu, ki ste nam ga pred nekaj dnevi poslali, ter vam želimo izraziti iskreno zadovoljstvo za tolažilne novice, ki jih poročilo vsebuje.

Zavod je mlad, a po Vaši zaslugi in po zaslugi neštevilnih dobrotnikov je poln življenjske sile in upov. Če pomislimo, da je od ustanovitve preteklo le nekaj let, se moramo vneto zahvaliti Delivcu vseh dobrot za izredno naklonjenost, s katero je obdaroval Vaš duhovniški vzgojni zavod z milostmi in nebeškimi darovi.

Toda pogled slovenskih škofov, Vas, spoštovani gospod, in dobrotnikov je po pravici uprt v prihodnost, posebno v leto 1970, ko boste slovesno obhajali 1200-letnico spreobrnjenja Slovenije h katoliški veri. Vemo celo, kako si vsi želite, da bi mogli ta veseli jubilej obhajati z odprtjem nove stavbe za Slovenski zavod v Včetnem mestu. To je velik, smel in previdosten načrt, gospod monsignor: zato Gospod prav gotovo ne bo pustil Vaših naporov brez sadu in ne bo prezrl Vaše gorečnosti, temveč bo brez dvoma zbudil velikodušne in pobožne ljudi, ki bodo omogočili, da bo Slovenija v Rimu zastopana, kot zasluži njeno slavno katoliško izročilo.

Zato v Gospodu pogumno naprej, spoštovani gospod monsignor! Mi vam zagotavljamo svoje ponižne prošnje, da bi Gospod obilno bogato in učinkovito blagoslovil velike in male, ponižne in velikodušne napore vseh, duhovnikov in laikov, ki bodo z molitvijo in s tvorno pomočjo sodelovali pri uresničenju tega tako zaslužnega načrta.

NOVICE IZ SLOVENIJE

Zapostavljanje slovenščine

Ze dolga leta berem pritožbe o zapostavljanju slovenščine. O tem so pisali ljudje vseh slojev in strok. Vse pa, tako kaže, je bob ob steno. Sam preprosto ne razumem, odkod taka nemarnost za stvar, ki je boleča za Slovence — če pa ni, pa bi morala biti. Iskreno naj zapišem tole: Če bi kjerkoli izven Slovenije kako podjetje opremilo svoje izdelke samo v slovenskem jeziku, bi prav gotovo tistega, ki bi bil za to odgovoren, potrkali po glavi in pogledali, če ni mogoče skregan s pametjo. Nespoštovanje, ki ga srečujem v Sloveniji do samega sebe, tudi mene kot priseljenca boli; če namreč ne spoštujes samega sebe, kako moreš pričakovati, da te bodo spoštovali drugi? Če pri podjetjih mislijo, da se lahko norčujejo iz nečesa, kar je večini Slovencev sveto, potem bi jih moral nekdo poučiti, da pomanjkanje ponosa ni prav nobena vrлина.

V zvezi s tem bi se rad dotaknil še nekega vprašanja, ki je zame popolnoma rešeno, zdi pa se, da za mnoge še ni. Sem Srb, po osvoboditvi sem se naselil v Sloveniji, jo vzljubil, si pridobil med Slovenci velik krog odličnih tovarišev in prijateljev in se popolnoma vživel v novo okolje. Naučil sem se slovenskega jezika, se oženil s Slovenko in imam dva sina. Francija in Rudija. Jasno mi je, da sam po narodnosti ne morem biti drugega, kar sem. Prav tako mi je jasno, da sta moja otroka Slovenca. Nista torej brez nacionalnosti, niti ne kaka dozdevna Jugoslavanca zato, ker sta iz mešanega zakona. Mnenja sem, da je popolnoma zgrešeno nekako slepomišljenje z nacionalnostjo v

primerih, ko je mati Slovenka in žive otroci v slovenskem okolju. Kdo pa naj dā otroku narodnost, če ne mati, ki ga uči prvih besedi, saj pravimo materinski jezik, ne pa očetovski.

Ing. Predrag Živić, Ljubljana
(»Delo«, 25. aprila 1968)

RAZNO

Pasijonske igre na Bavarskem v novi predelavi

V Oberammergau na Bavarskem že deluje pripravljalni odbor za igre Kristusovega trpljenja, ki so vsakih deset let. Prihodnje igre bodo leta 1970. Poseben odbor je pregledal besedilo in v duhu zadnjega koncila odstranil vse tisto, kar bi žalilo Izraelce. Koncil je namreč izdal poseben dokument, v katerem izjavlja, da je Jezusovo smrt ni odgovoren judovski narod kot celota, ampak le nekateri posamezniki. Kot je znano, sodeluje pri igrah Kristusovega trpljenja vsa vas Oberammergau, v celoti 1500 oseb.

Karmeličanke so dobile nov samostan

Bližu Barcelone, v kraju Villafranca de Panades so nedavno odprli nov karmeličanski samostan. Od leta 1936, ko je bil samostan v državljanski vojni porušen, so karmeličanke živele v neki hiši, ki so jo za silo preuredile za svoje premišljevalno življenje. Vedno večje število redovnic, danes jih je 22, pa je nujno zahtevalo zgraditev novega poslopja.

Dubček je ostal na sredi poti

Ce hočemo prav razumeti dogodke, ki so se zadnje tedne odigrali v Pragi, je treba poznati zlasti okoliščine, ki so pomagale Dubčeku, da je postal tajnik češkoslovaške partije in mogel spodnesti tla stalinistu Novotnemu.

Kot je znano je Češkoslovaška narodnostno neenotna država, Češka z Moravsko tvori 65% prebivalstva, Slovaška z glavnim mestom Bratislavo pa ostali del. Odnosi med obema narodnostnima skupinama nikdar niso bili posebno dobri, saj so se smatrali Čehi že od ustanovitve države za gospodarje tudi nad Slovaki in se vedno upirali kakršni koli slovaški avtonomiji. Pod Novotnyjem se je položaj še poslabšal, saj je bila sprejeta nova ustava, ki je Slovaško napravila za eno provinc češkoslovaške države.

Dubček je v prvi vrsti Slovak. Ko mu je uspelo leta 1963 v Bratislavi izriniti Novotnyjevega zaupnika in zasesti njegovo mesto, je začela njegova zvezda vzhajati. Slovaki so ga navdušeno podprli, istočasno pa so v Pragi postali nanj zorni vsi tisti, ki bi se bili radi znebili Novotnega in njegove klike. Češki progresisti v partiji, poborniki večje svobode so, oprti na Slovake, letos v januarju uspeli odstraniti nepriljubljenega Novotnyja, konservativca s stalinističnimi nazori.

Toda s prihodom Dubčeka na oblast se je začel položaj namesto poenostavljati, vedno bolj zapletati: razumniki so nezadovoljni, da se je Dubček ustavljal sredi poti. Sovjeti z Brežnjevom na čelu pa ga obtožujejo, da je šel v demokratizaciji režima že predaleč.

Dubček bi rad vsaj delno zadovoljil vse: Ruse zagotavlja, da bo ostal zvest zunanji politiki sovjetskega bloka, razum-

niške kroge doma pa miri s tem, da jim dopušča svobodo besede in kritike. Vsak teden, ki mineva, dela v Dubčekovo korist: javno mnenje se umirja, nova oblast se utrjuje, ljudstvo pa je zadovoljno, da je vsaj najhujši pritisk popustil in da je življenje postalo bolj znosno. Toda dokler bo tudi praški »neokomunizem« naprej hotel ostati komunizem in vladati ne kot izraz ljudske volje, temveč partijskih voditeljev, bo nemogoča kakšna globoka in temeljita družbena reforma, svoboda pa bo še vedno bolj sen kot resnica.

Nadškofija New York

V New Yorku samem, brez predmestij ki ima pet milijonov prebivalcev, je okoli dva milijona katoličanov. Razdeljen je v 400 župnij in ima 600 javnih kapel. Za duhovne potrebe vernikov skrbi 2400 duhovnikov, 1289 bratov in 8678 redovnic. Newyorško cerkveno okrožje vodi po smrti kardinala Spellmana nadškof Terence Cooke, kateremu pomaga 11 pomožnih škofov, med njimi sloviti msgr. Sheen. Katoličani imajo v New Yorku 16 univerz in kolegijev, ki jih obiskuje 23.341 gojencev, 99 višjih srednjih šol, v katere zahaja 47.000 gojencev in 288 župnijskih šol s 165.000 gojenci. Newyorški katoličani vzdržujejo 15 bolnišnic, 4 sanatorije, 11 sirotišnic, 10 domov za onemogle in 7 šol za bolničarke. Pri vsem tem pa moramo upoštevati, da predstavlja newyorška nadškofija samo del tega velikega mesta. Vse področje Long Islanda izven otokov na katerem stoji pravi New York, ima skoraj pravi toliko katoličanov ter tvori dve nadaljnji škofiji velikega New Yorka: Brooklyn in Rockville Center.

Sramotni molk ob prelitih krvi

Dovolj je, da na Bližnjem Vzhodu ali v Vietnamu počti strel in drugi dan že vsi časopisi o tem poročajo. V 60-milijonski afriški državi Nigeriji pa divja državljanska vojna že deseti mesec. Zvezne čete, ki jih vodi general Gowon ter branijo interese mohamedanskega plemena Hausa iz severnega dela države, divjajo in morijo po ozemlju plemena Ibo, ki ga je 12 milijonov in je po večini krščansko. Pleme Ibo, najbolj napredno v Nigeriji, zahteva zase samoupravo, ki mu je general Gowon noče dati. Zato so se Ibo črne odločili za odcepitev in svoje ozemlje proglasili za državo z imenom Biafra. General Gowon je odgovoril z orožjem. Nudijo mu ga Angleži, Sovjeti in Čehi. Severna Amerika je bolj na strani Biafre. Afriške države molčijo. Njih voditelji se bojijo, da bi tudi pri njih lahko prišlo do plemenskih gibanj po ločitvi.

Doslej je ta državljanska vojna zahtevala več kot sto tisoč mrtvih. Začela se je leta 1966. Tedaj so mohamedanski Hausa pobili 30.000 mož, žena in otrok Ibo plemena, ki so živeli med njimi. Ta pokol je prisilil dva milijona Ibo črncev, da so zapustili mohamedanski sever, kjer so bili predvsem trgovci, ter se zatekli na svoje ozemlje. Poročila pravijo, da so cele pokrajine v Biafri prazne, kajti ljudje so se umaknili z vojsko. Življenje v tistem delu Biafre, ki so ga zavzeli vojaki zvezne vlade, je izumrlo. Padlih nima kdo pokopavati. Nasprotno pa so ozemlje, ki ga Biafra še nadzira, preplavili begunci z zasedenega področja. Toda nerada, anarhije ni. Obratno! Sole delajo normalno, prav

tako bolnišnice, civilna oblast je na mestu.

Tako se zdi, da za svetovno mnenje vse vojne niso enake; če mohamedanci prelivajo krščansko kri, se molči; če pa teče kri Arabcev, potem se polnijo stolpci v časopisih in se govori o izraelski »agresiji«. Noben pomemben časopis ne bije platu zvona zaradi prelite krvi v Biafri niti en glas protesta se še ni dvignil o odkrilju Organizacije združenih narodov. Varnostni svet ni bil v New Yorku nikoli enkrat še sklican; povsod molk in brezbriznost enako kot v zadevi Južnega Sudana. Le vs. oče je že večkrat na obziren način povzdignil svoj glas, zadnjič na velikonočno nedeljo, ter poslal v Biafro delegacijo mednarodne Caritas. Dne 20. marca letos sta katoliška Cerkev in Svet krščanskih Cerkev skupaj pozvala voditelje afriških držav, vlade in mednarodne ustanove, naj že vendar nekaj ukredujejo v korist miru v Nigeriji, kjer je velik narod na tem, da bo popolnoma uničen, če se ne prepreči nadaljnega prelivanja krvi. Skupni dokument poudarja, da je vojna nečloveško in nesmiselno sredstvo za reševanje nesoglasij in da, če ne bo prišlo do pogajanj in iskanja miru, bo dežela, ki je imela vse pogoje objubljenega dežela, zapadla uničenju in se spremenila v puščeno grobljo. Ne samo Vietnam, ne samo begunci na Bližnjem Vzhodu, tudi Nigerija potrebuje naše pomoči in čustvena solidarnosti, kajti tudi v Nigeriji se razvija strašna drama, tudi tam je mir v nevarnosti, tudi tam se teptajo človeške pravice, tudi tam je človek doživel ponižanje v svojem dostojanstvu.

Lista Slovenske skupnosti vložena

V soboto, 27. aprila je bila vložena na sodišču v Trstu kandidatska lista Slovenske skupnosti za deželne volitve, ki nastopa v koalicijski s Slovensko levico in goriško Slovensko demokratsko zvezo (SDZ). Kandidatska lista je naslednja:

1. STOKA Drago, pravnik, Slovenska skupnost, Trst.
2. VRABEC Ubald, glasbenik, Slovenska levica, Trst.
3. SFILIGOJ Avgust, odvetnik, SDZ, Gorica.
4. JEZ Janko, profesor, Slovenska skupnost, Sestljan.
5. SPANGER Vekoslav, upokojenec, Slovenska levica, Trst.
6. DEBELIS Alojz, kmetovalec, Slovenska skupnost, Kolonkovec.
7. JURJEVIČ Zorko, delavec, Slovenska skupnost, Dolina.
8. KERSEVAN Ema, uradnica, Slovenska levica, Sv. Jakob.
9. KRALJ Ivo, kmetovalec, Slovenska skupnost, Slivno.
10. SOSIĆ Milan, inženir, Slovenska skupnost, Opčine.
11. BERNHARD Edi, delavec, Slovenska skupnost, Boršt.
12. STARČ Milan, zdravnik, Slovenska skupnost, Kontovel.
13. ZAHAR Mario, delavec, Slovenska skupnost, Zabražec.
14. REMEC Savina, uradnica, Slovenska levica, Trst.
15. CERNE Dušan, časninar, Slovenska skupnost, Trst.

Kandidatska lista predstavlja volilno koalicijsko, ki obsega Slovensko skupnost, goriško Slovensko demokratsko zvezo in Slovensko levico. Slovenska levica je svojo odločitev utemeljila s posebno izjavo. Sedanja lista z znakom Slovenske skupnosti je torej novost, ker v povezanosti s Slovensko levico dejansko druži vse Slovence, ki so za načelo o lastnem narodnem zastopstvu in političnem predstavitelju ter proti vključevanju Slovencev v italijanske stranke in ker ima poudarjen socialni značaj.

Kandidatno listo so demokratično določili pristojni organi Slovenske skupnosti in Slovenske levice. Sprejeta je bila z ogromno večino glasov. Pri izbiri kandidatov so pristojni organi upoštevali njihovo sposobnost in dejavnost, kandidati zastopajo vse socialne sloje in področja, kakor tudi vse struje v Slovenski skupnosti. Obveljalo je tudi načelo rotacije, po katerem niso prišli v poštev že izvoljeni predstavniki v javnopravnih organih.

Enotna koalicijska kandidatska lista predstavlja torej strnjeno krog vseh demokratično usmerjenih Slovencev, od strankarsko neorganiziranih in neodvisnih preko tradicionalnih demokratov do pokoncilskih, za dialog odprtih katoličanov in socialistične Slovenske levice.

Program enotne koalicijske liste ima narodnoobrambni, kulturni in gospodarsko-socialni del.

Slovenska skupnost je na temelju štiritih izkušenj v deželnem svetu in z deželno upravo spoznala, da bo potreben odločen boj za uveljavitev načelnih pravic slovenske narodne skupnosti v deželi Furlaniji-Juljski krajini in za doseg otipljivih dejanj v njeno korist.

Iz obširnega programa liste z znakom Slovenske skupnosti objavljamo naslednje osnovne zahteve:

Slovenska manjšina v Italiji mora dobiti prav tako zajamčeno pravico do lastnega zastopstva v parlamentu, kakor ga ima francoska manjšina v dolini Aosta. Samo v mestu Trstu je več Slovencev kot

je Francozov v vsej dolini Aosta.

Položaj Slovencev v Italiji je treba načelno urediti z ustreznimi zakoni na osnovi ustave, londonske spomenice ter Listine o človeških pravicah.

Zahtevamo priznanje obstoja Slovencev v Benečiji, Reziji in Kanalski dolini, ki so še vedno brez narodnostnih pravic. Razdelitev Slovencev v tri kategorije mora odpasti. Ravnanje s tržaškimi, goriškimi in beneškimi Slovenci mora biti enako. Tržaški in goriški Slovenci, ki bodo volili listo Slovenske skupnosti, bodo v smislu njenega programa glasovali tudi za pravice beneških in drugih Slovencev v videmski pokrajini, ki nimajo te možnosti.

Dasi je italijanska javnost pričakovala, da Slovenci ne bomo dobili zastopnika v prvi deželni svet, smo si ga vendar izvolili. Ne samo to! Na njegov pritisk so morali tudi po več dni v svetu razpravljati samo o Slovencih. Boj za slovenske pravice se zato mora nadaljevati.

Ni treba posebej poudarjati, da bomo lahko vse te zahteve v korist Slovencev postavljali le preko lastnega, od nikogar odvisnega samostojnega predstavnika. Edino ono ni vezano na disciplino, koristi in potrebe italijanskih strank. Zato bomo glasovali za koalicijsko listo Slovenske skupnosti.

Po dveh napadih »Primorskega dnevnika« na Slovensko levico, Slovensko ljudsko gibanje in Slovensko skupnost bi težko rekli, da je glasilo vseh Slovencev, ker ima več prostora in prijaznih besed za italijanske stranke (celo liberalce), zlasti pa komuniste, kakor za slovenske politične skupine. Z grdo in samovoljno psovko o klerikalizmu mu je priskočil na pomoč neki gospod v »Novem listu«, ki poleg tega zavaja javnost v zmotno. Slov. krščansko-socialna zveza je bila namreč pri sestavljanju liste zastopana, saj je njen zastopnik trenutno celo politični tajnik Slovenske skupnosti, kandidatska lista pa je bila z veliko večino demokratično potrjena na seji, na kateri je bil tisti gospod sam navzoč.

Izjava »Slovenske levice« o parlamentarnih volitvah

Tehnični razlogi ne dopuščajo »Slovenski levice«, da bi nastopila na parlamentarnih volitvah. Nikakor pa se »Slovenska levica« ne namerava odreči zahtevi po manjšinskem predstavitelju v parlamentu ne glede na številčno moč manjšine, zato bo podprla »Slovensko skupnost«, ki bo na teh volitvah vztrajala pri tej zahtevi. »Slovenska levica« obenem odločno graja tistih nekaj predstavnikov, ki so za parlamentarne volitve onemogočili enoten nastop vseh Slovencev v deželi od Trsta do Rezije.

Občni zbor Združenja krvodajalcev

Na rednem občnem zboru Združenja krvodajalcev je podal izčrpano poročilo njen predsednik Tendella. Iz njegovega poročila je med drugim razvidno, da ima tržaško združenje 4500 članov, ki so lani darovali skupno 2850 litrov krvi. Kljub

hanosti. Potem se je razveljavalen razgovor med njimi. Vsa je vedel kaj povedati in tako se je vrstila zgodba za zgodbo. Vesel smeh je krajsal čas. Ni čuda: po dvajsetih letih so prišli spet skupaj in so si imeli veliko povedati.

Sredi razgovora se je Jurij Frohner obrnil na Teodorja Hellerja in ga vprašal: »Ti, kje pa je naš humorist Helmut Klinke? Če bi ta bil, to bi šele bilo smeha. Saj veš, kako je znal oponašati profesorje.«

»Ali še ne veš tega? Ta je že mrtev. Pri tisti železniški nesreči pri vasici Rottendorf je zgubil življenje; 22. junija bo že leto dni od tega.«

»Ta tudi?« je kratko odvrnil trgovec Frohner. Za trenutek se mu je pomračil obraz ob žalostnem spominu.

»Zakaj praviš tudi?« je sočutno vprašal ravnatelj Wieland. »Je bil še kak drug izmed tvojih znancev takrat mrtev?«

»Hčerko sem izgubil pri tisti nesreči. Dvanajst let je bila Rozvita stara.«

»Res? Moje sožalje, dragi Jurij.« Ravnatelj Wieland mu je v iskrenem sočutju stisnil roko. Janez Rossner je slišal ta

»Slovenska levica« in deželne volitve

Ker je »Slovenska levica« spoznala — tako govori dokument, ki ga je izdala — da prinaša sodelovanje Slovencev v italijanskih strankah prvim več škodo kot koristi, se je odločila, da gre na deželne volitve v koalicijski s »Slovensko skupnostjo«. Ta je sicer ideološko raznolika in v glavnem niti laično niti socialistično usmerjena, toda ker pomeni koalicijsko sodelovanje in ne spojitve, mora biti zvestoba slovenstvu močnejša kot pa različnost svetovnonazorskih pogledov.

Vključevanje Slovencev v italijanske stranke škodi strnjnosti slovenske narodne skupnosti v zamejstvu, saj nujno povzroča v naših ljudeh notranjo razdvojenost; zaradi zvestobe socialnemu boju naj bi bili internacionalisti, na drugi strani pa narodno zavedni. Kakor na natezalnici so: enkrat se morajo braniti očitka, da so nacionalisti, drugič pa da so zavoljo internacionalizma narodno mlačni. Poleg tega pa drži, da se nobena italijanska levičarska stranka nikoli ni znala, ko je bilo potrebno, otresti nacionalizma, ne komunistična partija za časa revolucije Informbiroja ne socialistična stranka v težkih vojnovnih letih.

Z odločitvijo, da se vključi »Slovenska levica« v koalicijski »Slovenske skupnosti«, so dobili slovenski socialisti priliko, da bodo lahko učinkovito podprli slovensko stvar, čeprav se dobro zavedajo, da bodo morali plavati proti toku.

»Slovenska levica« bo imela na listi »Slovenske skupnosti« štiri kandidate, od katerih bo poglobitveni drugi na listi, ostali pa bodo razvrščeni tako, kakor je določila skupna volilna komisija, sestavljena iz predstavnikov »Slovenske skupnosti« in »Slovenske levice«.

Neuspeh poskus čiščenja morske vode

V prejšnji številki smo poročali, da so na pobudo tržaške občine preizkusili v tržaškem zalivu nekatera sredstva proti naftnim ostankom na morsk gladini. Vendar pa prikazana sredstva niso dala zaželenih rezultatov.

Mednarodni salon turizma

V pomorski postaji so v nedeljo odprli mednarodni salon turizma, ki bo ostal odprt do 5. maja. Na salonu sodelujejo dežele s posebnim statutom, razne ustanove in več držav, med katerimi tudi Jugoslavija. Številne slike in propagandni material prikazujejo naravne lepote, zanimivosti in gostinske obrate.

Praznik odporniškega gibanja

Praznik odporniškega gibanja 25. april so odporniške organizacije in oblasti praznovale z raznimi zborovanji in s polaganjem vencev na spomenike padlih. V Rižarni je bila spomeniška svečanost, med katero so bili tudi razni verski obredi. V naselju Sv. Sergija so poimenovali neki trg po 25. aprilu.

razgovor in mu tudi izrazil sožalje. Kmalu je vse omizje zvedelo za težko izgubo, ki je zadela trgovca Frohnerja. Od vseh strani so ga začeli izpraševati in se zanimati za usodo njegovega otroka. Kot bi odrezal je prenehal veseli smeh.

Jurij Frohner je vzel listnico iz žepa in poiskal v njej sliko: »To je bila moja Rozvita!«

Na sliki je bila videti Rozvita, kako je bosa jahala na malem poniju. Vsi navzoči so si sliko ogledali in sočutno mislili na očeta, ki je izgubil tako mladega živahnega otroka.

»Je znala Rozvita tako dobro jahati?« se je pozanimal grof Dernburg.

»Pa še kako!« je dejal Jurij Frohner. »Pravi divjak je bila. Živahna, vesela, namravno vratolomno je jahala. Kljub temu je bila od sile muzikalična. Na gosli je že znala bolje igrati kot jaz.«

Grof Dernburg je z zanimanjem prisluhnil. »Čudno, jahala je in na gosli je znala igrati! Ti, jaz tudi poznam otroka, ki se je vozil takrat s tistim vlakom. Otroka so nezavestnega potegnili izpod ruševin.

Slovenski misijonar v službi gobavcev

Dragi rojak!

Po imenu me gotovo poznate, saj mi je »Katoliški glas« že večkrat gostoljubno odprl svoje strani, da sem lahko povedal, kaj delam in se priporočil vaši velikodušnosti. Sedaj pa izgleda, da se bomo kmalu osebno videli. Predstojniki so mi namreč dovolili, da si vzamem nekaj počitnic in obiščem svoje domače kraje. Konec maja torej upam, da bom že med vami.

Dr. Humar mi je nedavno poslal lep denarni prispevek za moje gobavce. Vedeti morate namreč, da je v naši škofiji najmanj 500 teh nesrečnežev, v kraju Isoanala, kjer jaz delujem, pa kar dvesto. Oblast malgaške republike, kot se imenuje naš otok Madagaskar, mi je dala na razpolago ob reki Sahanaloo en kilometer ven iz Isoanale, 73 hektarjev zemlje, kjer naj bi sčasoma z božjo in vašo pomočjo zrastle naselbina za gobavce. Molite kaj zame, da bo Bog moje napore blagoslovil in bom v svojih načrtih uspel.

Naši gobavci živijo po večini sredi svojih družin v veliki nesnagi in brez vsake nege. V zdravilišče ne gredo radi, čeprav se doma nihče ne briga zanje. Potikajo se po gostem robidovju, trpijo lakoto, mrz, posebno pa z zapuščeno. Domači se jih spominjajo šele ob smrti — če so seveda bogati na volih — in takrat napravijo veliko gostijo. Če volov ni, se zgodi, da noče umrlega gobavca nihče pokopati. Spominjam se primera, da je truplo nekoga gobavca, ker ni bilo upanja na gostijo, še dneve dolgo ostalo v koči, kjer je začelo hitro razpadati. Konec temu žalostnemu stanju je naredil šele upravnik bližnjega rudnika, ki je zapovedal svojim delavcem, naj ga pokopljejo.

Drugič sem našel gobavo starko, ki je bivala v pasji utici. Roke so ji bile brez prstov in iz okrnjenih udov ji je tekel gnoj. Bila je ena sama rana; tresla se je od mraza, saj ni imela nobene odeje. Dal sem ji sto malgaških frankov. Nekaj časa potem je zgorela v svojem pesjaku.

Vsemu temu se ne smete čuditi, kajti naš okraj je še vedno pogreznjen v pogansko temo. Večina domačinov še ne pozna evangelija in zato tudi še ne ljubezni do bližnjega. Nesebično dejanje ljubezni se jim zdi nekaj nepojmljivega. Mi bi jih radi o tem poučili z besedo in zgledom, da bodo tako spoznali v pravi luči krščansko blagovest. Bolnišnica, ki jo na-

Misijonar Ivan Stanta v družbi z dvema gobavkama

Sicer je ozdravel — a zaradi živčnega pretresa je izgubil spomin. In ta otrok tudi zna jahati ter čudovito igra na gosli. Zdi se, da je prav tako iz Avstralije. Začel je praviti, kako se je ta otrok — Gretica Thorn — zanimal posebno za slike avstralskih pokrajin.

»Zares čudno!« je priznal trgovec Jurij Frohner nemirno. »Kako je ime temu otroku?«

»Gretica Thorn!«

Kar razočaran je bil Jurij ob tem imenu. Saj tega imena ni poznal! Ampak slišal ga je že. Seveda: mar ni to isti otrok, ki ga je spoznala njegova tašča lani v Dernburgu, ko je bila tam na oddihu? Rad bi uredil misli, da bi jasno videl, a ni utegnil. Zakaj že se je vmešal ravnatelj Wieland v razgovor in rekel Hellerju:

»Skoro bi bil pozabil, da ti moram nekaj vrniti.« Brž je vstal in stopil h garderobi, kjer je visela njegova suknja. Iz nje je potegnil v rdeče usnje vezan album. »Naš šolski sluga je v enem razredu našel tole knjigo. Ker sem v njem našel nalepljeno pismo, ki je naslovljeno na tvojega sina,

meravam zgraditi za naše zapuščene gobavce, naj bi bila tukajšnjemu ljudstvu zgovorna priča o vzvišenosti Kristusovega nauka. Z delom smo že začeli in upamo, da bo Gospod z nami. Naj nam pomaga tudi naš redovni ustanovitelj sv. Vincencij Pavelski, da bomo mogli ljudem pokazati, v čem je prava ljubezen do bližnjega. Vi vsi pa, ki ste dobrega srca, priskočite mi na pomoč in usmiliti se mojih zapuščeni gobavcih ovčic!

IVAN STANTA CM
misijonar na Madagaskarju

Volilne priprave

Pristojni volilni urad je dokončno potrdil 14 znakov, ki so bili predloženi za deželne volitve. Zavmil pa je znak Tržaške unije in znak stranke upokojencev. Deželni volilni urad za politične volitve pa je izločil kandidate štiri kandidatur za senatorske volitve (gre za kandidate Demokratične zveze za novo republiko, monarhistične stranke in Gibanja za neodvisnost tržaškega ozemlja), ker se niso povezali s kandidati drugih okrožij, kakor je predpisano. Medtem pa je Slovenska skupnost že začela za volilno agitacijo ter nalepila svoje lepake.

Širite »Katoliški glas«

SLOVENSKA TELEVIZIJA

Spored od 5. do 11. maja 1968

Nedelja: 9.30 Dobro nedeljo voščimo z ansambлом bratov Avsenik. 10.45 Mokeda-jeva matineja: Festival klovnov in kratek francoski film. 19.15 Gora skrivnosti - serijski film.

Ponedeljek: 18.25 O časopisni slovenščini. 18.50 Kronika neke vasi - Podraga - reportaža. 19.25 Lipica v kraškem turizmu. 19.45 Vokalno instrumentalni solisti. 20.35 Kaj hočejo študentje Berlina, Rima... - oddaja Svet na zaslonu. 21.35 Operna scena: Ljubezenski dueti.

Torek: 18.00 Obrežje - oddaja za italijansko narodnostno skupino. 18.25 Ansambl Sepe v Sovjetski zvezi. 18.55 De Sica: Mojster neorealizma, oddaja iz cikla Filmski mozaik. 20.40 Človek proti človeku - francoski celovečerni film. 22.10 Niso samo rože rdeče - Boris Kovačič.

Sreda: 14.30 Rim: Jahanje za ženske. 16.00 Nogomet Zahodna liga: Vzhodna liga. 18.00 Po Sloveniji. 19.05 Maurice Be-kart in sodobni balet - ali Kaj je sodobno - baletna lepljenka. 20.35 Madrid: Nogomet Španija: Anglija. 22.25 Belfegor - serijski film.

Četrtek: 17.15 Ringaraja - oddaja za otroke. 18.00 Po Sloveniji. 20.35 To je fa-sizem - sovjetski dokumentarni film. 22.35 Simfonični koncert.

Petek: 17.55 Deček iz džungle - serijski film. 19.05 Na sedmi stezi - športna oddaja. 20.35 Poročna priča - ameriški film. 22.40 Test z glasbo. 22.55 Jahanje za ženske - pesnetek iz Rima.

Sobota: 18.30 Potovanje Jamesa Coočka, serijski film. 21.30 Tek prijateljstva - prenos. 22.00 Bonanza - serijski film.

VATIKANSKI RADIO V SLOVENŠČINI

Na k.v. 48,47, 41,38 in na s.v. 196 m: v ponedeljek in petek ob 21.30; v torek, četrtek in soboto ob 18.15.

Na k.v. 41,38, 31,10 in na s.v. 196 m: v nedeljo ob 11.50.

Naslov: Radio Vaticana, Via Concilia-zione - Slovenske oddaje - Vaticano.

JOSEFINE STEGBAUER 63
Prevedel J. P.

„Veš li število zvezdà...?“

»Halo! To je pa naš pustolovec! Si že spet v Evropi! Srčno pozdravljen!« Tako so prihajali drug za drugim, pozdravljali Jurija Frohnerja, mu stresali roko. Srečnega se je počutil med njimi in za hip pozabil vse okrog sebe. Zdelo se mu je, da so spet zaživeli študentovski časi.

Ko so se medsebojno pozdravili, so se sedli za pogrnjeno mizo. Juriju so odkazali posebno mesto med ravnateljem Wielandom in urednikom Teodorom Hellerjem. Poleg ravnatelja je sedel grof Dernburg, pri uredniku Hellerju pa zdravnik dr. Weissenberg. Njim naproti sta sedela odvetnik Burgl in ravnatelj glasbene šole Rossner. Za uvod je imel ravnatelj Wieland nagovor, v katerem je na vesel način obujal spomine na dijaška leta in dijaške navi-

sem si mislil, da je najbolj prav, če kar tebi izročim to knjigo oziroma ta album. Je res zanimiva knjiga! Ko utegneš, si jo le oglej. Se jaz bi rad vedel, kakšen pomen ima ta album.«

»Pismo mojemu sinu?« Teodor Heller je radoveden vze album v roke in odprl prvo stran. »Mysterium — je začuden bral.

»To knjigo poznam!« se je nasmehnil grof Dernburg. »Zaradi nje se ti ni treba vznemirjati. Tvoj fant je že v redu. Veš, vse skupaj je prav nedolžna reč. Tvoj sin se je v zvezi s svojo sestro Marto in z nekaterimi drugimi dekletki začel zanimati za usodo te Gretice Thorn. Ustanovili so poseben krožek, ki naj bi pomagal Gretici najti njene starše. In ta krožek so imenovali Mysterium. Saj veste, da imajo otroci radi take skrivnostne krožke. In v ta album so zapisali vse, kar se je Gretica Thorn v teku zadnjih mesecev mogla spomniti iz svoje mladosti. Tako npr. kako je spoznala drevesa na tisti avstralski sliki, potem kako je ob pogledu na konjiča ponija začela ponavljati ime »Ksenija.«

(se nadaljuje)

Goriške novice

Ljubljanski bogoslovci v nedeljo ne pridejo v Gorico

Z veseljem smo v pretekli številki javili novico, da bomo v nedeljo, 5. maja imeli kot goste vse slovenske bogoslovce iz ljubljanskega seminarija. Bila so namreč dana vsa potrebna zagotovila in pristanki od vseh strani. Toda zadnji trenutek se je pojavila tehnična težava v zvezi s potnimi listi. Po novih jugoslovanskih odredbah, ki so stopile v veljavo letos v januarju, izdajajo skupne potne liste le občine, kjer prosilci bivajo. Zato bogoslovci, ki so iz vse Slovenije in ki povečini nimajo osebnih potnih listov, niso mogli dobiti skupnega potovalnega dokumenta v Ljubljani. Da bi pa šli iskati potne liste vsak v svojo občino, je bilo prepozno in še združeno s prevelikimi stroški. Zaradi tega so sporočili v Gorico, da so na žalost primorani odložiti obisk na prihodnje šolsko leto.

Samo ta tehnični vzrok je kriv, da ne bo bogoslovcev v nedeljo, 5. maja v Gorico.

Ko sporočamo to pojasnilo, izražamo željo, da bi se prihodnje šolsko leto izpeljalo, kar sedaj ni bilo mogoče.

Predložena lista goriške SDZ za deželne volitve

V ponedeljek, 29. aprila je goriška SDZ predložila svojo kandidatsko listo za deželne volitve s sledečimi kandidati po vrstnem redu: dr. Avgust Sfiligoj, učitelj Albin Suligoj, pravnik dr. Drago Stoka iz Trsta, Pripčič Oskar, trgovec v Trzinu, Klanjšček Stanislav, župan iz Steverjana, dr. Ivan Černic, profesor in Alojz Peršolja, delavec.

Lista nosel znak z lipovo vejico z napisom: Unione Slovena - Slovenska skupnost in je povezana s tržaško listo Slovenske skupnosti.

Dr. Sfiligoj kandidira tudi na tržaški listi in je zaradi tega na goriški tudi Tržčan dr. Drago Stoka.

Cesta skozi Gabrje asfaltirana

Pokrajinski svetovalec SDZ prof. Kraner je pred kratkim interveniral pri pokrajinskem tehničnem uradu, naj asfaltirajo še zadnji kos ceste, ki pelje skozi Gabrje (med Spodnjimi in Zgornjimi Gabrjami). Posredovanje je imelo uspeh: pretekli ponedeljek so začeli z delom. Tako bo asfaltirana vsa cesta, ki pelje iz

Sovodenj do državne ceste »pri Tomažu«. Sovodenjci imajo sedaj v glavnem asfaltirane vse svoje pomembnejše ceste.

Poudariti je treba, da je že lani prav po posredovanju svetovalca SDZ prof. Kranerja bila asfaltirana cesta, ki pelje od državne ceste do Doberdoba. Tudi problem števerjanskih cest je bil rešen po posredovanju SDZ oziroma njenega zastopnika prof. Kranerja.

SDZ in njen svetovalec v pokrajini sta tako v zadnjih dveh letih bistveno pomagala v treh goriških slovenskih občinah pri reševanju tako važnih problemov kot so ravno ceste.

Zaključna prireditev slovenskih šol v Gorici

Osnovne šole in enotna srednja šola s slovenskim učnim jezikom na Goriškem bodo imele skupno zaključno šolsko prireditev v nedeljo, 12. maja ob 17. uri v dvorani Katoliškega doma v Gorici. Nastopile bodo osnovne šole iz mesta in dežele z različnimi prizori ter enotna srednja šola s pevskimi točkami.

To bo prva skupna prireditev slovenskih šol na Goriškem, zato nanjo že sedaj opozarjamo in vabimo vse k obilni udeležbi. — **Solska mladina**

Sto danskih dijakinj v Trstu

Sto danskih dijakinj je obiskalo otroške vrtce ustanove ONAIRC s študijskim namenom, da spoznajo vzgojne metode. Naše otroške vrtce s slovenskim učnim jezikom v Barkovljah, Repentabru, Proseku, Sv. Križu, Trebčah in Opčinah je obiskalo izmenoma kakih štirideset dijakinj, ki so pokazale veliko zanimanje za vzgojni način, spretnost in zmožnost otrok v izražanju, posebno v petju. Zadovoljne nad uspehom so čestitale pridnim vzgojiteljicam. Vsem obiskanim vrtcem so poklonile lepe dekoracije, ki so jih same izdelale.

Celotno skupino je sprejel tržaški župan dr. Spaccini. Sledila je izmenjava daril med prisrčnim petjem danskih pesmi, ki so jih izvajale dijakinje.

Na repentaborski občini pa je bila sprejeta od župana Guština tista skupina dijakinj, ki je obiskala tamkašnji vrtce. Poskrbeli so tudi za prevoz na bližnji repentaborski grič in obisk starodavnega Marijinega svetišča. S te točke je omenjena skupina občudovala naš prelepi Kras.

Iz Slovenije

Izjava ljubljanskega nadškofa

Slovenska socialistična zveza v svojem glasilu obtožuje Cerkev v Sloveniji, da je prekoračila svoj delokrog. Duhovnikom očita, da organizirajo pomoč potrebnim, da brezplačno pomagajo dijakom, ki težko študirajo, da organizirajo romanje, ki so tudi turistična, da organizirajo športne prireditve itd. Uredniki hrvaškega štirnajst dnevnika »Glas koncila« so se oglašili pri ljubljanskem nadškofu dr. Pogačniku, da bi zvedeli za njegovo mnenje o teh obtožbah. Nadškof dr. Pogačnik je med drugim dejal: »Težava je v tem, ker vidijo ateisti v Cerкви samo politično in socialno ustanovo. Ne morejo razumeti nadnaravnega značaja Cerkve. Vernike in duhovnike boli, ker se proglašajo za politično delovanje vse, karkoli oni store zgolj iz verskih razlogov.«

Škofovsko posvečenje v Mariboru

Na belo nedeljo, 21. aprila je v mariborski stolnici prejel škofovsko posvečenje dr. Vekoslav Grmič, profesor dogmatike na teološki fakulteti v Ljubljani in župni upravitelj župnije Vrnsko. Novega škofa je posvetil apostolski delegat msgr. Mario Cagna, soposvečevalec sta pa bila mariborski škof dr. Držičnik in ljubljanski nadškof dr. Pogačnik. Somaševala sta tudi koprski škof dr. Jenko in ljubljanski pomožni škof dr. Lenič. Novi škof si je izbral za svoje geslo evangeljske besede: Oznanjajte evangelij!

ZA KMETOVALCE

Škropljenje v vinogradu

Škoda na trtah lahko povzročijo razne žuželke in glivične bolezni.

Med žuželkami sta v naših krajih dva nevarna škodljivca in sicer grozdni sukač in rumeni pajek. Grozdni sukač je nočni metulj ali večča, ki zvečer rad leta okoli prižganih luči. Njene ličinke razpredejo v grozdju pajčevine in grizejo cvetje že preden se odpre. Ko se začne grozdje barvati, se pojavi še enkrat — druga generacija — in uničuje jagode. Zato je proti njemu treba nastopiti vsaj dvakrat na leto npr. s Pomex-om ali Tedane Extra itd. Drugi škodljivec je rumeni pajek, ki se je začel pojavljati šele v zadnjih letih. Skriva se pod trdo pajčevino in srka rastlinske sokove. Proti njemu so uspešno preskusili Keltane in Ovomitex.

Bolj nevarne so glivične bolezni in sicer oidij, peronospora in deloma siva plesen. Vsak vinogradnik pozna škodo, ki jo povzročajo. Zato je zatiranje teh bolezni ena največjih skrbi vsakega gospodarja.

Kako naj škropimo, da bomo imeli zdrav in obilen pridelek? Najvažnejši trenutki za škropljenje trt so sledeči:

Ko se pojavijo prvi poganjki — dolgi 5 cm — že preti oidij in celo peronospora. Takrat lahko uspešno rabimo Due Z Super v prahu in sicer 20 kg na hektar. Če opazimo rdečega ali rumenega pajka, začnemo škropiti tudi proti njemu npr. s Tedane Extra PB (250 gr na 100 l vode).

Ko se pojavijo cvetni grozdji, nastopimo proti peronospori in oidiju tako, da pripravimo mešanico Vitex-a (300 gr) in Super Cosan-e (200 gr na 100 l vode). Mešanici lahko dodamo tudi sredstvo proti rumenemu pajku.

Ko se cvetni grozdji razprejo — dočim je cvet še zaprt — se pojavi nov sovražnik in sicer trtni sukač. Proti njemu lahko rabimo Pomex 85 in sicer 100 do 150 gr na 100 litrov vode. Pripravku dodamo še sredstva proti oidiju in peronospori.

Ob cvetenju ne rabimo škropiti, ker bi ovrnali oplodno cvetje. Pač pa — če je potrebno — prašimo proti oidiju in peronospori z Due Z Super.

Po cvetenju, ko opazimo, da se začno razvijati drobne jagode, ponovimo škropljenje proti glivičnim boleznim.

Ko so jagode že precej razvite vendar še zelene, ponovimo škropljenje kot smo ga opravili po cvetenju.

Ko se jagode začno barvati, je treba s primerno mešanico nastopiti proti oidiju, peronospori in sukaču.

Ko jagode zorijo, so glivične bolezni še vedno nevarne. Takrat lahko rabimo v skupni mešanici npr. Super Ramedit in Super Cosan.

Siva plesen se rada pojavi v dolgotrajnem vlažnem vremenu. Prva nevarnost nastopi že v začetku cvetenja, lahko pa tudi kasneje vse do trgatve. Kadar se pojavi, prašimo takoj s 3 EFPE Super (10 do 30 kg na hektar). To prašilo je učinkovito tudi proti drugim glivičnim boleznim in je posebno primerno za vinograde, ki nimajo v bližini vode za pravo škropilo.

Inž. Janko Košir

RADIO TRST A

Spored od 5. do 11. maja 1968

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15

Dejstva in mnenja: 14.15 (samo ob delavnikih).

Spord: (dnevno) ob 20.00 uri.

Nedelja: 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojano. 7.15 Oddaja za najmlajše: »Ivanhoe«. Dramatiziran roman. Tretji del. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 in 13.30 Glasba po željah. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.30 »Nova komedija ali V kavarini«. Igra v treh dejanjih. 17.30 Prijatelji zborovskega petja. 18.00 Koncert v miniaturo. 18.30 Kino, večeraj in danes. 19.15 Sedem dni v svetu. 20.30 Iz slovenske folklore: Lelja Rehar: Poklici: »Kuonj nuca sedluo«. 21.50 Iz koncerta, ki je bil 20. maja 1967 v okviru Zagrebskega glasbenega bienala.

Ponedeljek: 11.40 Radio za šole (za srednje šole). Ponovitev ob 17.40. 12.10 Pomenek s poslušavkami. 17.20 Ne vse, toda o vsem. 18.30 Iz opusa Schuberta in Rachmaninova. 20.50 Dejstva in ljudje v deželi. 21.50 Organist Hubert Bergant. 22.05 Zabavna glasba.

Torek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.00 Iz slovenske folklore: Lelja Rehar: Poklici: »Kuonj nuca sedluo«. 17.20 Slovenščina za Slovence. 17.40 Radijska univerza. Piero Pieri: Zgodovina prve svetovne vojne: »Od vojnega ravnesvoja do ideološke vojne in od maneverske do pozicijske vojne«. 17.55 Zbor »Jakob Gallus-Petelin« iz Celovca. 19.10 Plošče za vas, quiz oddaja. 20.35 E. Wolf-Ferrari: »Il campiello«, opera v treh dejanjih.

Sreda: 11.40 Radio za šole (za prvo stopnjo osnovnih šol). Ponovitev ob 17.40. 12.10 Brali smo za vas. 17.20 Odvetnik za vsakogar. 18.30 Poglavlja iz glasbene zgodovine: »Začetki uprizarjanja Verdija v Ljubljani«. 19.10 Zdravniška posvetovalnica. 20.35 Simfonični koncert.

SLOV. KAT. AKAD. DRUSTVO (SKAD) V GORICI

vljudno vabi na predavanje, ki je nadaljevanje ciklusa o sodobni slovenski zgodovini. O temi:

MIROVNA KONFERENCA PO DRUGI SVETOVNI VOJNI IN SLOVENC

bo predaval dr. AVGUST SFILIGOJ v četrtek, 9. maja ob 21. uri v mali dvorani Katoliškega doma.

Četrtek: 11.35 Dal canzoniere sloveno. 12.00 Tri in ena - sobotni varieté. 17.20 Pregled zgodovine italijanskega slovstva: M. Kacin: »Verizem in Giovanni Verga ter Antonio Fogazzaro«. 18.00 Zbor »Ernesto Solvay« iz Trziča. 18.30 Janez Krstnik Dolar: Balletti a quattro št. 1 in št. 12 ob spremljavi orkestra RTV iz Ljubljane. 19.10 Pisani balončki, radijski tehnik za najmlajše. 20.35 »Srečno pot!« Komedija v treh dejanjih.

Petek: 11.40 Radio za šole (za drugo stopnjo osnovnih šol). Ponovitev ob 17.40. 12.10 Gospodinja nakupuje. 17.20 Ne vse, toda o vsem. 18.00 Beri, beri rožmarin zeleni, ljudski pevci in pesmi. 19.10 Novele 20. stoletja: Giorgio Bassani: »Spominška plošča v via Mazzini«. 20.35 Gospodarstvo in delo. 20.50 Koncert operne glasbe.

Sobota: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.00 Dejstva in ljudje v deželi. 15.00 Glasbena oddaja za mladino. 16.00 Oddaja za avtomobiliste. 16.10 Pregled slovenske dramatik. 26. oddaja. Sodobna družbena drama s socialnimi poudarki. 17.20 Cerkev v sodobnem svetu. 17.40 Lepo pisanje - vzori in zgledi mladega rodu. 18.00 Zbor »Tone Tomšič« iz Ljubljane. 19.10 Družinski obzornik. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 Tri in ena - sobotni varieté. 21.20 Vabilo na ples.

ŠPORT

Odbojka. Tekmovanje »Serie D« se nadaljuje. V nedeljo je Olympija igrala v Vidmu proti CSI Friuli. Zgledalo je, da se bodo Olympijci zadovoljivo odrezali; potem pa se je zataknilo in so izgubili s 13 : 15, ko so že vodili s 13 : 11.

Prihodnja tekma bo 5. maja ob 8.30 v Gorici v telovadnici »Galilei« proti Gaslicem iz Trsta. Sledeči igralci naj se zberejo ob 7.45: Antonič, Soban, Černic, Valentinčič, Sfiligoj, Pintar, Tuzzi, Maroso, Prinčič W., Spacapan P., Spacapan B., Kraner M.

Koncert organista prof. Berganta

Potem ko so bile obnovljene mogoče orgle goriške stolnice, smo prvič poslušali koncert slovenskega organista prof. Huberta Berganta. V ponedeljek, 22. aprila je odigral skladbe posvečene izključno J. S. Bachu.

Morali bi povedati svoje vtise in izpiti vsestransko priznanje umetniku v vajanju vseh skladb, a naj omenimo samo nekatere kot preludij in fugo v g-dur. Preludiju polnemu mladostnega prekipevanja sledi živahna in učinkovita fuga.

Poudarimo izvajanje Trisonate v c-dur, ki jo je le redkokdaj slišati in je tako nično zelo zahtevna ter predstavlja visoko mojstrovino v samostojnem vajanju treh glasov. Naj omenimo tudi »Allein Gott in der Höhe sei Ehr«, ki malo izvajajo, ker je poln ornamentov in je kljub izredni kvaliteti skoro neznan. S svojo transcendentalno vsebino in naliteto c-dura nas spominja na Grämotiv iz Lohengrina.

Pri vsem tem moramo pohvaliti reorganizacijo in našudirano izvajanje prof. Berganta, ki je še enkrat pokazal svoje izredne zmožnosti v interpretaciji barokne glasbe. Posebno je bilo opaziti sodobno tehniko, izbrano registracijo, vedno umerno in uravnovešeno, kot zahteva značilnost Bachovih del. Lahko rečemo, da takšne glasbene večere le zelo redko doživimo v našem mestu.

OBVESTILA

Oddaja »Vera in naš čas« na Radio Trst A bo to nedeljo 5. maja posvečena romanju Slovencev v Oglej. Vabimo, slušajte ob 12.15.

Zbornik Svobodne Slovenije za leto 1968 Obsega 324 strani velikega formata in strani umetniške priloge. Pravkar je na splošno na upravo našega lista nekaj izdov. Cena: 3200 lir, po pošti 200 lir več. Obširnejšo oceno te vsebinsko res zanimive in prebogate knjige bomo objavili v prihodnjih številkah.

DAROVI:

Za Katoliški dom: V spomin na očeta Franca daruje družina Colja, Sesljan, 5.000.

Za Alojzjevišče: V spomin na očeta Franca daruje družina Colja, Sesljan, 5.000; N. N., Mavhinje, 1.000 lir.

Akademikom in višješolcem, Zveza št. 1 Goriške nudi MARIJANISKO na Opčinah (Trst) več lepih, novih, mirnih sobic, s centralno kurjavo, toplo in mrzlo vodo in vsi oskrbeni. Avtobus jih pripelje prav do ulice. Od srede junija do oktobra sprejemamo tudi druge, ki se želijo odpočiti v prijetnem smrekovem parku. (Tel. 221113). Zagotovite si čimprej prostor.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca trgovski L. 70, osmrtnice L. 100, več davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

Félicien Marceau

« JAJCE » (L'OEUF)

Komedija v dveh dejanjih
Režiser: Adrijan Rustja

Premiera:

V soboto, 4. maja ob 21. uri. Abonmà: plemerski - red A-1

Ponovitev:

V nedeljo, 5. maja ob 17. uri. Abonmà: nedeljski pop. - red D; invalidski - red C

V ponedeljek, 6. maja ob 21. uri. Abonmà športni - red H

V sredo, 8. maja ob 20. uri. Abonmà dijaški - red F

V soboto, 11. maja ob 21. uri. Abonmà sindikalni - red G

V nedeljo, 12. maja ob 17. uri. Abonmà okoliški - red E

Prodaja vstopnic vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma; ob nedeljah in praznikih samo eno uro pred pričetkom predstav. Rezervacije na tel. 734265.

Števerjansko prvomajsko slavlje

Vreme res zna biti muhasto. Skozi dva meseca skoro ni padla kaplja dežja na naše kraje; zadnji nedeljo, 28. aprila, ko naj bi bila prva naša javna prireditev na prostem, pa je nebo odprlo svoje zavornice in začelo pošiljati dež na sicer res že izsušeno zemljo. Vsi kmetovalci so ga z veseljem pozdravili, vključno organizatorji prvomajskega slavlja SKPD »F. B. Sedej« iz Steverjana, ki pa bi bili seveda veliko bolj zadovoljni, če bi bil dež za en dan zakasnil svoj prihod. Zaradi njega se je moralo števerjansko društvo odpovedati prireditvi med romantičnimi borovci in jo prenesti v Gorico v Katoliški dom.

Veseli smo, ko lahko zapišemo, da je prireditev zelo lepo uspela, tehnično zaradi zaprtega prostora morda še bolje kot bi to bilo na prostem v Steverjanu. Udeležba ni bila nič manjša kot druga leta »Med borovci«, saj je bil Katol. dom zaseden do zadnjega prostora.

Pozdravno besedo je izrekel predsednik SKPD »F. B. Sedej« Mirko Humar. Spomnil se je velikega prijatelja društva g. Cirila Sedeja, ki letos prvič na prireditvi ni bil navzoč, ker ga je Bog poklical k sebi. Tudi iz hvaležnosti do njega si je lani društvo nadelo ime po njegovem velikem stricu goriškem nadškofu dr. Frančišku Borgiju Sedeju. Predsednik Humar je tudi označil namen prvomajskega slavlja: bilo naj bi srečanje zamejskih Slovencev in zato pisani spored pesmi, glasbe, folklornih plesov, slovenske besede; vse to naj pripomore, da se bodo med nami utrdili iskreni odnosi in nas povezali v eno družino.

Prvomajsko misel je prinesel iz Trsta dr. Drago Stoka, kandidat Slovenske skupnosti za deželne volitve. Dejal je, da je vsak narod dolžan praznovati Prvi maj v svojem duhu, v svojem jeziku in ob prepevanju svoje pesmi. Žalostno je, kar se večkrat pri nas dogaja, da ta praznik

naši ljudje obhajajo v tujem duhu in v neslovenskem jeziku. Komu na čast? Komu na voljo?

Prvi maj mora za nas biti predvsem praznik slovenskega delavca, ki si v potu svojega obraza služi kruh v tovarni, v rudniku, v obrtniških delavnicah, med najrazličnejšimi stroji. Za nas je Prvi maj praznik slovenskega uradnika, učitelja, intelektualca, umskega delavca. Za nas je Prvi maj praznik našega kmeta, našega delovnega slovenskega kmeta, ki je vselej bil in je še vedno močan kot steber pred nevarnostjo potujčevanja.

Vsi moramo po svojih močeh delati za izboljšanje našega gospodarskega stanja, za boljšo obdelavo zemlje, za pravičnejšo ureditev družbe, v kateri živimo. Vsi moramo delati za boljši svet, katerega pravilo bo socialna pravičnost, mir in vzajemna pomoč ter razumevanje. Naša nenehna skrb naj bo, graditi predvsem med zamejskimi Slovenci boljšo prihodnost, v kateri ne bo sovraštva in razprtij in v kateri bomo Slovenci popolnoma enakopravni s sosedi italijanske narodnosti.

Morda najbolj prisrčna točka sporeda je bil nastop števerjanskih otrok, ki jih je mojstrsko pripravila Snežica Černic. Nastopili so kar s tremi točkami: rajanjem, kot otroški zbor in sami fantki. Veliko aplavza je požela tudi folklorna skupina športnega združenja »Olympija« iz Gorice v lepih narodnih nošah, ki je predvajala štiri plesne. Nastopila sta tudi dva moška zbora, »M. Filej« iz Gorice s štirimi pesmimi, »Fantje izpod Grmade« pa s tremi. Za veselo razpoloženje sta poskrbela dva glasbena ansambla: domači iz Steverjana »Jana« ter »Trio Bordona« s Tržaškega. Na razpolago je bilo tudi dobro briško vino in obloženi kruhki, pečeni piščanci so pa to pot ostali v Indiji Koromandiji in se bodo spet pojavili, ko se bo znalo vreme do prireditev bolj prijateljsko vesti kot letos.